

LINNUD AASTAL 2018

MILLINE OLI LINDUDE LIIGILINE KOOSSEIS SELTSIDE LÕIKES?

Taxon	Liikide arv aasta algul	Paljunemis-potentsiaaliga liikide arv*	Ohustatud liigid	Paljunemis-potentsiaaliga ohustatud liigid*	Liikide arv aasta lõpus
Linnud/Aves	113	70	17	13	104
Jaanalinnulised <i>Struthioniformes</i>	1	1	0	0	1
Kanalised <i>Galliformes</i>	18	15	2	2	17
Hanelised <i>Anseriformes</i>	30	19	3	2	24
Flamingolised <i>Phoenicopteriformes</i>	1	1	0	0	1
Tuvilised <i>Columbiformes</i>	2	1	0	0	2
Käolised <i>Cuculiformes</i>	2	0	0	0	2
Kurelised <i>Gruiformes</i>	6	4	4	3	6
Toonekurelised <i>Ciconiiformes</i>	3	2	0	0	3
Pelikanilised <i>Pelecaniformes</i>	2	2	1	1	2
Kakulised <i>Strigiformes</i>	9	5	1	1	8
Haukalised <i>Accipitriformes</i>	13	11	4	4	13
Sarvlinnulised <i>Bucerotiformes</i>	1	1	0	0	1
Siniraalised <i>Coraciiformes</i>	1	1	0	0	1
Papagoilised <i>Psittaciformes</i>	9	3	2	0	10
Värvulised <i>Passeriformes</i>	15	4	0	0	13

*paljunemispotentsiaaliga on need liigid, mis on esindatud vähemalt kahe eri soost isendiga

Kõige rohkem liike on haneliste, kanaliste ja värvuliste seltsis. Üsna arvukalt on ka kakulisi, haukalisi ja papagoilisi.

Eksootilisematest seltsidest võiks ära nimetada sarvlinnulised (*Bucerotiformes*) sudaani maasarvikuga (*Bucorvus abyssinicus*) ja siniraalised (*Coraciiformes*) kuukabarra ehk naeru-safiirlinnuga (*Dacelo novaeguineae*).

Kõige enam ohustatud liike on kureliste, haukaliste ja haneliste seas. Lisaks neile on liigikaitse seisukohalt olulisi liike ka kanaliste, papagoiliste ja pelikaniliste hulgas. 2017. aasta oktoobris tõsteti ka seni ohuväliseks peetud lumekaku (*Bubo scandiacus*) ohustatuse kategooriat kuna populatsiooni arvukus Põhja Ameerikas, võimalik, et ka Põhja-Euroopas ja Venemaal, on kiiresti kahanemas.

Ohustatud liikide hulka kuuluvad nenelagle (*Branta sandvicensis*), tuhkpapagoi (*Psittacus timneh*), maluku kakaduu (*Cacatua alba*) ja mägikurg (*Grus nigricollis*) on üksikud linnud ja paljunemispotentsiaali ei oma.

Aasta jooksul välja läinud liike oli kümme: Kalju-kivikana (*Alectoris graeca*), nenelagle (*Branta sandvicensis*), vaaraohani (*Alopochen aegyptiaca*), soopart e. pahlsaba part (*Anas acuta*), läänesõtkas (*Bucephala islandica*), väike nõsuhani (*Chloephaga rubidiceps*), viupart (*Mareca penelope*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), suurmaina (*Gracula religiosa*), ohakalind (*Carduelis carduelis*)

Aasta jooksul lisandus üks liik: puna-rosellapapagoi (*Platycercus elegans*)

KUIDAS MUUTUS ISENDITE ARVUKUS JA STRUKTUUR 2018. AASTAL?

Takson	Arv aasta algul	Koormiste arv	Loomaaedasse	Loomaaaiast välja	Surmade arv	Arv aasta lõpul
Linnud/Aves	626	48	41	31	104	580
Jaanalinnulised <i>Struthioniformes</i> Nandulased <i>Rheidae</i>	2	0	0	0	0	2
Kanalised <i>Galliformes</i> faasanlased <i>Phasianidae</i>	143	4	0	7	22	118
Hanelised <i>Anseriformes</i> Partlased <i>Anatidae</i>	283	40	36	18	73	268
Flamingolised <i>Phoenicopteriformes</i> Flamingolased <i>Phoenicopteridae</i>	14	0	0	0	1	13
Tuvilised <i>Columbiformes</i> Tuvilased <i>Columbidae</i>	7	0	0	1	0	6
Käolised <i>Cuculiformes</i>* Turakolased <i>Musophagidae</i>	2	0	0	0	0	2
Kurelised <i>Gruiformes</i> Kurglased <i>Gruidae</i>	20	0	0	0	1	19
Toonekurelised <i>Ciconiiformes</i> Toonekurglased <i>Ciconiidae</i>	9	0	0	0	1	8
Pelikanilised <i>Pelecaniformes</i> Pelikanlased <i>Pelecaniidae</i>	8	0	0	0	0	8
Kakulised <i>Strigiformes</i> Kaklased <i>Strigidae</i>	34	4	3	1	3	37
Haukalised <i>Accipitriformes</i> Haugaslased <i>Acciptridae</i>	59	0	0	4	0	55
Sarvlinnulised <i>Bucerotiformes</i> Maasarviklased <i>Bucorvidae</i> **	2	0	0	0	0	2
Siniraalised <i>Coraciiformes</i> Jäälindlased <i>Alcedinidae</i>	2	0	0	0	0	2
Papagoilised <i>Psittaciformes</i>	16	0	2	0	0	18
Kakaduulased <i>Cacatuidae</i>	1	0	0	0	0	1
Papagoilased <i>Psittacidae</i>	15	0	2	0	0	17
Värvulised <i>Passeriformes</i>	25	0	0	0	3	22
Vareslased <i>Corvidae</i>	8	0	0	0	0	8
Kuldnoklased <i>Sturnidae</i>	1	0	0	0	1	0
Kärbsenäplased <i>Muscicapidae</i> ***	1	0	0	0	0	1
Amadiinlased <i>Estrildidae</i>	3	0	0	0	1	2
Vintlased <i>Fringillidae</i>	11	0	0	0	1	10
Tsiitsitajalased <i>Emberizidae</i>	1	0	0	0	0	1

*EOÜ-s kasutusel oleva taksonoomia järgi kuuluvad turakod turakoliste (*Musophagiformes*) seltsi

** EOÜ-s (Eesti Ornitoloogiaühing) kasutusel oleva taksonoomia järgi kuuluvad maasarvikud sarvlindlaste (*Bucerotidae*) sugukonda

* **EOÜ-s kasutusel oleva taksonoomia järgi kuuluvad rästad rästaslaste (*Turdidae*) sugukonda.

Kõige rohkem isendeid on haneliste seltsis ning sellest tulenevalt on ka kõige rohkem sünde ja surmasid on samades taksonites. Veelindude suurel suremusel on oma osa ka tiike väisanud kiskjatel ja röövlindudel.

LINNULIIKIDE PALJUNEMISEDUKUS 2018. AASTAL

Sugukond	Liikide arv aasta algul	Paljunemis-potentsiaali -ga liikide arv*	Koorumised (liikide arv)	Edukad koorumised (liikide arv)	Ohustatud liikide koorumised (liikide arv)	Liikide arv aasta lõpus
Linnud/Aves	113	70	7	5	1	104
Nandulased <i>Rheidae</i>	1	1	0	0	0	1
Faasanlased <i>Phasianidae</i>	18	15	1	1	0	17
Partlased <i>Anatidae</i>	30	19	4	3	0	24
Flamingolased <i>Phoenicopteridae</i>	1	1	0	0	0	1
Tuvilased <i>Columbidae</i>	2	1	0	0	0	2
Turakolased <i>Musophagidae</i>	2	0	0	0	0	2
kurglased <i>Gruidae</i>	6	4	0	0	0	6
toonekurglased <i>Ciconiidae</i>	3	2	0	0	0	3
Pelikanlased <i>Pelecaniidae</i>	2	2	0	0	0	2
Kaklased <i>Strigidae</i>	9	5	2	1	1	8
Haugaslased <i>Accipitridae</i>	13	11	0	0	0	13
Maasarviklased <i>Bucorvidae</i> **	1	1	0	0	0	1
Jäälindlased <i>Alcedinidae</i>	1	1	0	0	0	1
Papagoilased <i>Psittacidae</i>	8	3	0	0	0	9
Kakaduulased <i>Cacatuidae</i>	1	0	0	0	0	1
Vareslased <i>Corvidae</i>	5	1	0	0	0	5
Kuldnoklased <i>Sturnidae</i>	1	0	0	0	0	0
Kärbsenäplased <i>Muscicapidae</i> ***	1	0	0	0	0	1
Amadiinlased <i>Estrildidae</i>	1	1	0	0	0	1
Vintlased <i>Fringillidae</i>	6	2	0	0	0	5
Tsiitsitajalised <i>Emberizidae</i>	1	0	0	0	0	1

* Paljunemispotentsiaaliga liigid on liigid, kus on olemas vähemalt 2 erinevast soost isendit.

** EOÜ-s kasutusel oleva taksonoomia järgi paigutuvad maasarvikud sarvlindlaste (*Bucerotidae*) sugukonda

***EOÜ-s kasutatava taksonoomia järgi paigutuvad rästad (*Turdus*) rästaslaste (*Turdidae*) sugukonda.

Edukate koorumiste all on mõeldud neid liike, kus vähemalt osa järglastest on kahekuuselt elus.

2018. aastal paljunes ohustatud liikidest edukalt ohualdis lumekakk (*Bubo scandiacus*), kõik 3 poega olid elus ka aasta lõpul.

Järglasi said

- Puna-helmesfaasan ehk punatragopan (*Tragopan temminckii*) 4 poega
- Kanada lagle (*Branta canadensis*) 9 (1) poega
- Valgepösk-lagle (*Branta leucopsis*) 10 (4) poega
- Laiknokk-part (*Anas poecilorhyncha*) 11 (11) poega
- Jääkoskel (*Mergus merganser*) 10 (1) poega
- Lumekakk (*Bubo scandiacus*) – 3 poega
- Vöötakk (*Surnia ulula*) – 1 (1) poega

Sulgudes on need tibud, kes ei jäänud ellu või läksid kaduma 2018. aasta jooksul.

LINDUDE LIIGIKAITSELINE STRUKTUUR 2018. AASTAL

Taxon	Liikide arv aasta algul	Ohustatud liigid	Paljundus-potentsiaaliga ohustatud liigid	Ohustatud liikide koorumised (liikide arv)	Liikide arv aasta lõpus
Loomaaia linnuliike kokku	113	17	13	1	104
Faasanlased <i>Phasianidae</i>	18	2	2	0	17
Partlased <i>Anatidae</i>	30	3	2	0	24
Kurglased <i>Gruidae</i>	6	4	3	0	6
Pelikanlased <i>Pelecaniidae</i>	2	1	1	0	2
Kaklased <i>Strigidae</i>	9	1	1	1	8
Haugaslased <i>Accipitridae</i>	13	4	4	0	13
Papagoilased <i>Psittacidae</i>	8	1	0	0	9
Kakaduulased <i>Cacatuidae</i>	1	1	0	0	1
Liike seltsides, kus ohustatud liigid puudusid					

* EOÜ-s kasutatava taksonoomia järgi kuuluvad maasarvikud sarvlindlaste (*Bucerotidae*) sugukonda

** EOÜ poolt kasutatava taksonoomia järgi on rästad eraldi rästaslaste *Turdidae* sugukonnas.

Ohustatud liikidena on silmas peetud neid liike, kes kuuluvad Rahvusvahelise Looduskaitseliidu poolt koostatud maailma ohustatud liikide andmebaasi ehk punasesse nimestikku (RedList) kui ohualdis (VU), väljasuremisoos (EN), kriitilises seisundis (CR) või looduses välja surnud (EW).

Liigikaitseliseline struktuur eelmise aastaga võrreldes palju muutunud ei ole. Ohustatud linnuliike oli 2018. aasta algul Tallinna loomaaias 17 ehk 15% kõikidest linnuliikidest. Ohustatud liikidest läks 2018. aasta jooksul välja nenelagle (*Branta sandvicensis*).

Edukalt paljunesid väljasuremisoos (VU) lumekakud (*Bubo scandiacus*).

Endiselt on kõige rohkem on ohustatud liike kurglaste ja haugaslaste seas, kummaski 4 liiki.

Kolme ohustatud liigiga olid esindatud partlased, ühe liigiga papagoilased ja kakaduulased.

Ohustatud papagoilised tuhkpapagoi (*Psittacus timneh*) ja maluku kakaduu (*Cacatua alba*) on üksikud linnud ja järglasi neilt seetõttu oodata ei ole. Ainsad oma liigist olid ka mägikurg (*Grus nigricollis*) ja septembris surnud nenelagle (*Branta sandvicensis*).

MILLISTESSE OHUKATEGOORIATESSE KUULUVAD TALLINNA LOOMAAIA KOLLEKTSIOONI LINNUD?

Rahvusvahelise Looduskaitseliidu punases nimestus (IUCN RedList) jaotatakse loomad ohustatuse järgi erinevatesse kaitsekategooriatesse. Tallinna loomaaia liikidest olid 2018. aasta algul selles nimestus järgmised linnuliigid:

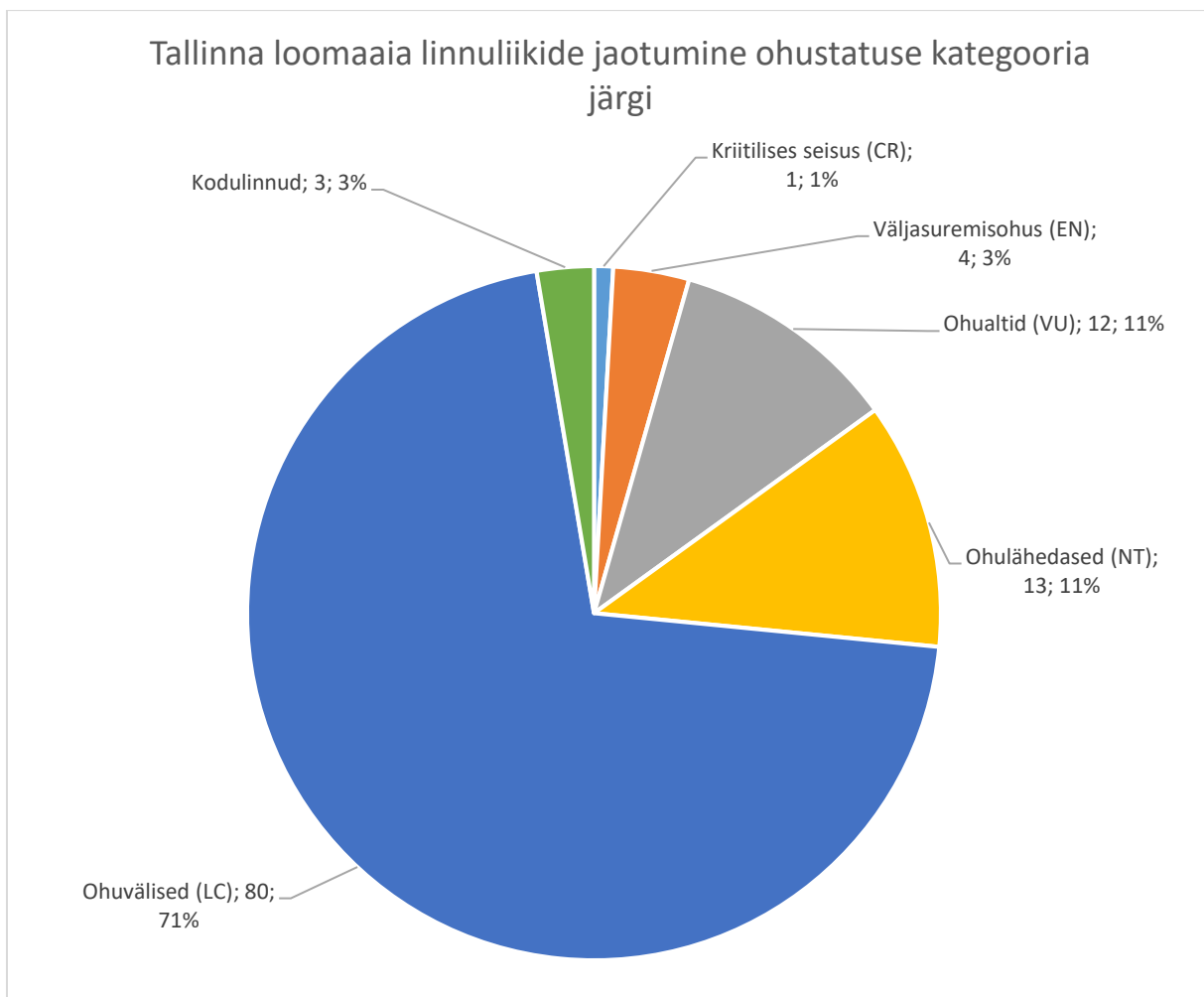
Kriitilises seisundis (CR – critically endangered) 1 liiki: valgekurg (*Leucogeranus leucogeranus*)

Väljasuremisoos (EN-endangered) 4 liiki: stepikotkas (*Aquila nipalensis*), raipekotkas (*Neophron percnopterus*), õnnekurg ehk jaapani kurg (*Grus japonensis*), tuhkpapagoi (*Psittacus timneh*)

Ohualtid (VU- vulnerable) 12 liiki: pruun-kõrvukfaasan (*Crossoptilon mantchuricum*), kuningfaasan (*Syrnaticus reevesii*), stepihani (*Anser cygnoid*), väike laukhani (*Anser erythropus*), nenelagle (*Branta sandvicensis*), idakurg (*Antigone vipio*), mägikurg (*Grus nigricollis*), käharpelikan (*Pelecanus crispus*), lumekakk (*Bubo scandiacus*), kääpakotkas (*Aquila heliaca*), hiid-merikotkas (*Haliaeetus pelagicus*), maluku kakaduu (*Cacatua alba*)

Ohulähedased (NT- near threatened) 11 liiki: nandu (*Rhea americana*), kalju-kivikana (*Alectoris graeca*), tanukana (*Rollulus rouloul*), saatür-helmesfaasan e. saatürtragopan (*Tragopan satyra*), valgeselg-faasan (*Lophura swinhoi*), valgekõht-faasan (*Syrnaticus ellioti*), birma faasan (*Syrnaticus humiae*), mikadofaasan (*Syrnaticus mikado*), vietnami paabufaasan (*Polyplectron germaini*), argusfaasan (*Argusianus argus argus*), randhani (*Anser canagicus*), raisakotkas (*Aegypius monachus*), kuuba amatsoonpapagoi (*Amazona leucocephala*)

Ülejäänud liigid on soodsas seisundis (LC – least concerned) või kodulinnud (3 liiki: muskuspart, kodutuvi, kodukana)

1.jaanuar, 2018